

TOESPRAAK JOODSE HERDENKING

Antwerpen, dinsdag 8 mei 2018

Beste vrienden,

Het is met véél plezier dat ik het woord neem op deze ceremonie. Het belang van wat we vandaag herdenken, kan ik niet genoeg onderstrepen.

Dag op dag 73 jaar geleden, op 8 mei 1945, is de tweede wereldoorlog officieel beëindigd. Dat is intussen zowat DRIE generaties geleden. Voor jonge mensen zou het een vage herinnering kunnen worden, maar dat moeten we ten allen prijs vermijden.

Daarvoor waren de gruweldaden van de oorlog die op Europese bodem is uitgevochten, te GROOT!

Tot op vandaag is het onbegrijpelijk hoe de situatie ZO is kunnen ontaarden. In Europa dan nog wel, de bakermat van de Verlichting. Het continent dat grote denkers en filosofen heeft voortgebracht: van Plato tot Jean-Jacques Rousseau. Schitterende componisten als Mozart en Beethoven. Schrijvers als Shakespeare en Goethe, die de wereldliteratuur geboetseerd hebben...

Het was op een boogscheut van Weimar, de woonplaats van Goethe, dat de nazi's in 1937 het concentratiekamp Buchenwald hebben opgericht. Daar werden eerst politieke gevangenen en dan Joden massaal de marteldood ingejaagd.

Cultuurbeleving en georganiseerde moord lagen op luttele kilometers van elkaar. Een harde en hartverscheurende realiteit.

Over de genocide op de Joden zijn sindsdien talloze boeken en thesen geschreven, telkens om een antwoord te proberen vinden op de vraag “Waarom?” 3 Alleen het gesproken woord telt

Waarom Neurenbergse rassenwetten die Joden degradeerden tot tweederangsburgers en nadien tot “untermenschen”?

Waarom vernietiging in gaskamers?

Waarom een heel staatsapparaat organiseren met één doel, namelijk Europa Judenrein maken?

Een definitief antwoord is er tot heden niet gekomen omdat het schier onmogelijk is zich in te leven in de geest van hen die de Shoah hebben geprogrammeerd en uitgevoerd.

De gebeurtenissen van de Tweede Wereldoorlog hebben ons met een trauma achtergelaten, maar het is onze plicht om – de lessen van het verleden indachtig – recht te veren en onze samenleving weerbaar te maken. Antisemitisme is een gruwel die we met wortel en tak moeten uitroeien. Er is geen enkele rechtvaardigingsgrond voor dit maatschappelijk vergif. 4 Alleen het gesproken woord telt

Belangrijke mijlpalen waren de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens - die door de Verenigde Naties in 1948 is aangenomen – en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (in 1950).

Maar dat blijven uiteraard maar teksten. Verdragen en wetten zijn maar één pijler in de strijd tegen antisemitisme.

We moeten er elke dag in de PRAKTIJK voor zorgen dat we het gif geen kans geven om zich te verspreiden. Dat vraagt volgehouden politieke en maatschappelijk actie. Zeker in de complexe wereld

waarin we leven en waarin culturen en identiteiten elke dag met elkaar dreigen in botsing te komen.

Dat vraagt – hoe jammer het misschien ook is – een gedegen veiligheidsbeleid. 5 Alleen het gesproken woord telt

U weet dat de federale regering van veiligheid een absolute topprioriteit heeft gemaakt, al van bij het begin van de legislatuur, nu ruim DRIE en een HALF jaar geleden.

Deze regering kwam niet voor niks tot stand enkele maanden na de aanslag op het Joods Museum in Brussel. Ik moet hier niet in herinnering brengen dat er ook nadien sprake was van onaanvaardbare agressie jegens de Joodse gemeenschap. Niet alleen in België, maar ook in de buurlanden. Denk maar aan de aanslagen van begin 2015 in Frankrijk.

Specifiek in de joodse wijken van Antwerpen en Brussel heeft de regering de veiligheidsmaatregelen opgedreven en daarin de nodige middelen geïnvesteerd. We kunnen vandaag vaststellen dat de joodse buurten veiliger zijn dan ooit. Ik dank de Joodse gemeenschap voor de open dialoog die we op dat vlak steeds hebben kunnen voeren. 6 Alleen het gesproken woord telt

Sinds kort is het dreigingsniveau in België gedaald. Maar laten we wel wezen: waakzaamheid blijft geboden. Zeker als je de geopolitieke omstandigheden in het Midden-Oosten in ogenschouw neemt.

Laten we niet naïef zijn: antisemitisme BESTAAT nog. We moeten ons daar samen met volharding tegen blijven afzetten. Niet alleen via doortastende actie, maar ook door de herinnering aan de Shoah en de slachtoffers ervan levendig te houden.

Simone Veil verwoordde het als volgt in haar boek 'Une Vie': ' C'est le poids du vide que l'oubli n'a pas le droit de combler et que la mémoire des vivants habitera toujours'

Jan Jambon

[Alleen het gesproken woord telt]